

Beszélgetés a születésnapossal

Eörsi István

tárcanovellái hetente
jelennek meg
mellékletünkben

Egy bécsi parkban ültek, alkonyi fényben. A születésnapos, egy korszakos jelentőségű színész öt évvel korábban, nyolcvanöt évesen lépett utoljára színpadra Don Juan szolgájának, Sganarellének a szerepében. Feledhetetlen volt az irigy düh, amellyel gazdájának hímsikereit kommentálta. A darab végén, amikor Don Juan lobogó lángok gyűrűjében lesüllyed a pokolba, földöntúli boldogság ömlött el az arcán, felmagaslott, két vézna karját a feje fölé lökte, szökdécselt örömeiben, míg össze nem esett. Csak ekkor ébredt rá, hogy bérét is elvesztette, nemcsak az urát. Üvöltve tekergett a földön, a lángholó Don Juan kínja gyerekjáték volt az övéhez képest. Ezután elvállalt még néhány kisebb televíziós szerepet, és bele-

fogott önéletrajzába, amelynek ezt a címet adta: A színész is ember.

„Érdemes folytatnom?” – kérdezte a születésnapos. „Folytatnod mit?” „Nézd, nyolcvanöt éves koromban azt terveztem, hogy kivárom a következő évezredet, és aztán kiosonok a hátsó kijáraton. Most már lehúztam másfél esztendőt az új évezredből is. Csináljam tovább?” Dr. Noha nem válaszolt. Oldalról fürkészte barátja borostás arcát, ősz fókabajszát és homályosan fénylő szemét. „Bazalthomloka van – gondolta –, micsoda férfi!” „Már nem tudok dolgozni – mondta a születésnapos –, és ez nem azért van, mert hülyülök, hiszen nem hülyülök szembeötlőbben, mint a barátaim, hanem mert alig látok és hallok. A színészetet azért hagytam abba,

mert eltévedtem a színpadon.” „Vicelsz.” „Nemrégiben egy régi kollégámnál aludtam, Hamburgban. Volt ott néhány szállóvendég rajtam kívül is, valami premier hozott össze bennünket. Éjjel felébredtem, kibotorkáltam a hallba, és nem találtam a végét. Hat ajtó nyílt a hallból, és egyikük kilincset sem mertem lenyomni. Ha nem borítok fel véletlenül egy vázát, és nem jön ki szobájából a háziasszony, akkor a hall közepén bevizelek volna. De még ez az élmény sem volt olyan rémes, mint amikor Hamlet apjaként eltévedtem a kulisszák között. Kanyargós, szűk járást építettek ki számomra, és én egyszer csak nem tudtam, melyik pontján vagyok. Ha Horatio nem kezd el fütyörészni, akkor kibotorkáltam volna a

színről.” „Most már értem a kérdésetet – válaszolta rövid szünet után dr. Noha –, és kérdéssel válaszolok. Vannak még örömeid?” A születésnapos behunyta a szemét, így ücsörgött egy darabig, majd egyetlen szót mormolt maga elé: „Beckett.” Ebben a pillanatban feltűnt a park szélén egy asszony, balján kis fehér szőrcsomó képében egy pulikutya. Az asszony megindult a padon ücsörgők felé, a kutya azonban megtorpant, felcsapott fejjel szippantott néhányat az alkonyi levegőből, majd nyílegyenesen odarohant a születésnaposhoz, és rávetette magát a cipőjére. „Beckett megoldotta a dilemmádat” – mondta dr. Noha. „Könnyen lehet” – válaszolta a születésnapos, és vakargatni kezdte a puli nyakát.